Regionalna Izba Obrachunkowa
w Zielonej Górze
65-261 Zielona Góra, ul. Chmielna 13; NIP 973-00-51-210; tel. 68 329 19 00; fax: 68 329 19 03
www.zielonagora.rio.gov.pl e-mail: zielonagora@rio.gov.pl

Zielona Góra, 2026-10-23

RIO.II.K.061.9.2026

Pani
Agnieszka Ziomek
Skarbnik Gminy Zabór

Odpowiadając na Pani wniosek z dnia 25 września 2026 r. o udzielenie wyjaśnienia w zakresie stosowania przepisów o finansach publicznych w sprawie możliwości sfinansowania z funduszu sołeckiego wydatków na usługi weterynaryjne w sytuacji gdy fundacja bezpłatnie wskazuje zwierzęta do sterylizacji i zapewnia im transport, nosi znamiona podwójnego finansowania tej fundacji ze środków publicznych, biorąc pod uwagę fakt, że fundacja ta otrzymuje jednocześnie z Gminy dotację celową na realizację zadań publicznych w podobnym zakresie przedmiotowym, wyjaśniam co następuje.

Zgodnie z art. 2 ust. 6 ustawy z dnia 21 lutego 2014 r. o funduszu sołeckim (Dz. U. z 2014 r. poz. 301 ze zm.) środki funduszu przeznacza się na realizację przedsięwzięć, które zgłoszone we wniosku, o którym mowa w art. 5 tej ustawy, są zadaniami własnymi gminy, służą poprawie warunków życia mieszkańców i są zgodne ze strategią rozwoju gminy. Warunki określone w tym przepisie muszą wystąpić łącznie. Niespełnienie jednego z nich powoduje odrzucenie wniosku. Jak wynika z art. 5 ust. 11 ustawy o funduszu sołeckim, rada gminy uchwalając budżet, odrzuca wniosek sołectwa, w przypadku gdy zamierzone przedsięwzięcia nie spełniają wymogów określonych w art. 2 ust. 6 tej ustawy. Zatem ocena wniosków w zakresie wypełnienia wymogów stawianych przez art. 2 ust. 6 ww. ustawy spoczywa wyłącznie na radzie gminy, na etapie uchwalania budżetu.

Z funduszu sołeckiego można finansować wszystkie przedsięwzięcia, które służą poprawie warunków życia mieszkańców i mieszczą się w ramach zadań własnych gminy. Zgodnie z art. 6 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2026 r. poz. 662 ze zm.) do zakresu działania gminy należą wszystkie sprawy publiczne o znaczeniu lokalnym, niezastrzeżone ustawami na rzecz innych podmiotów. W art. 7 ww. ustawy został podany przykładowy katalog zadań własnych gminy, do którego należą, miedzy innymi sprawy z zakresu ochrony środowiska i przyrody (pkt 1) oraz ochrony ludności i obrony cywilnej (pkt 14a, który w zakresie zadanego pytania obejmuje bezpańskie zwierzęta, które mogą stanowić zagrożenie bezpieczeństwa lub sanitarne).

Aby realizować zadanie polegające na zapobieganiu bezdomności zwierząt, zapewnieniu opieki bezdomnym zwierzętom oraz ich wyłapywaniu stosownie do art. 11a z dnia 21 sierpnia 1997 r. ustawy o ochronie zwierząt (Dz. U. z 2023 r., poz. 1580 ze zm.) rada gminy określa, w drodze uchwały, program opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt.

Głównym celem podjęcia tej uchwały jest ograniczenie liczby bezdomnych zwierząt na terenie gminy, zapewnienie opieki bezdomnym zwierzętom (m.in. poprzez skierowanie ich do schroniska, odławianie czy poszukiwanie nowych właścicieli), opieka nad wolno żyjącymi kotami, w tym ich

dokarmianie i leczenie, wdrażanie działań zapobiegawczych, takich jak obligatoryjna sterylizacja lub kastracja zwierząt w schroniskach, czipowanie (znakowanie) oraz zaplanowanie i zabezpieczenie środków finansowych na realizację tych zadań przez samorząd w danym roku. Realizacja ww. zadań ujętych w programie opieki nad zwierzętami może odbywać się przy współpracy mieszkańców, ale także organizacji, których celem statutowym jest ochrona zwierząt.

W przypadku funduszu sołeckiego dysponentem środków finansowych wciąż pozostaje Gmina. Po przyjęciu wniosku sołectwa do budżetu to organ wykonawczy decyduje, komu zlecić to zadanie. Urząd może podpisać umowę z taką organizacją, np. fundacją lub zorganizować otwarty konkurs ofert w trybie ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie. Dopiero na tej podstawie gmina przeleje środki (pochodzące z puli funduszu sołeckiego) na konto wybranej fundacji. Natomiast finansowanie usług weterynaryjnych nastąpi bezpośrednio z budżetu gminy, gdyż faktura za zabiegi jest wystawiana na gminę przez lekarza weterynarii, a środki publiczne trafiają do gabinetu weterynaryjnego, a nie na konto fundacji.

Opisana w pytaniu sytuacja, gdzie poza realizowanym zadaniem przez fundację, wynikającym z zawartej umowy, dodatkowo wskazuje ona nieodpłatnie zwierzęta do sterylizacji i zapewnia im transport, w ocenie Izby, nie nosi znamion podwójnego finansowania fundacji, pod warunkiem że gmina prawidłowo dokumentuje i rozlicza oba te zadania, a zakresy rzeczowe i finansowe kosztów się nie nakładają.

Współistnienie dotacji celowej na zadania publiczne w podobnym zakresie oraz realizacja zadań z funduszu sołeckiego jest dopuszczalna, o ile oba strumienie finansowania pokrywają odrębne koszty lub odrębne pule zabiegów**.** Fundacja w ramach dotacji celowej musi rozliczyć konkretne wskaźniki (np. wykonanie konkretnej ilości zabiegów i zadań sfinansowanych z dotacji), natomiast akcja z funduszu sołeckiego stanowi odrębne przedsięwzięcie gminy, obejmujące kolejne (inne) zadania, nieobejmujące tych realizowanych w ramach dotacji.

Zasada zakazu podwójnego finansowania zabrania dwukrotnego pokrycia (zrefundowania) tego samego kosztu ze środków publicznych. Skoro fundacja nie otrzymuje z funduszu sołeckiego żadnych pieniędzy ani zwrotu kosztów przykładowo za wyłapywanie zwierząt, czy za paliwo i transport, nie dochodzi do zasilenia jej budżetu tymi środkami.

Jednak, co wymaga podkreślenia, dopuszczalność pokrywania ze środków pochodzących z funduszu sołeckiego opisanych we wniosku z dnia 25 września 2025 r. wydatków na usługi weterynaryjne będące skutkiem wskazywania przez fundację zwierząt do sterylizacji i zapewnienia im transportu, będzie uzależniona nie tylko od tego, czy ww. zadanie będzie mieściło się w katalogu zadań własnych gminy, ale również od tego, czy służyć będzie poprawie warunków życia mieszkańców sołectwa, czy będzie dostępne dla ogółu mieszkańców sołectwa oraz czy będzie zgodne ze strategią rozwoju gminy.

Niezależnie od powyższego wskazać należy, że w każdym przypadku zasadnym pozostaje przeanalizowanie wniosku sołeckiego oraz jego uzasadnienia pod kątem łącznego spełnienia wszystkich wymogów określonych w art. 2 ust. 6 ustawy o funduszu sołeckim.

Jednocześnie pragnę podkreślić, że jest to jedynie stanowisko Regionalnej Izby Obrachunkowej w Zielonej Górze, która nie posiada uprawnień do dokonywania powszechnie obowiązującej wykładni przepisów prawa.

Z poważaniem

Prezes Izby

Ryszard Zajączkowski